

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

יהודים ותקשורת - 50993

תאריך עדכון אחרון 18-10-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תקשורת ועיתונאות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' מנחם בלונדהיים

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: mblond@huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: שלישי, 18:00-19:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

ליהודים היסטוריה ארוכה המתגרת תקשורת בזמן, והיסטוריה של פיזור דיאספורי המתגר תקשורת במרחב. ההיסטוריה היהודית והמחשבה היהודית הן על כן אתר מחקרי העשוי לספק תובנות ייחודיות בשדה התקשורת. הקורס יעמוד על ממד זה בתיאולוגיה ובהגות היהודית, בדגש על המקרא; ובהתנסות ההיסטורית של היהודים מהעת העתיקה ועד לעידן הדיגיטלי. היחידה המסכמת של הקורס תעסוק במקומם של יהודים במוסדות התקשורת המודרניים ובחקר התקשורת.

מטרות הקורס:

יצירת הכרות עם הבטים של תקשורת בתרבות ובהיסטוריה היהודית. תשתית היסטורית ותרבותית זו עשויה לסייע להבנת תופעות ותהליכים תקשורתיים עכשוויים בחברה הישראלית, בעולם היהודי ובתרבות המערב. מזווית אחרת, הכרות זו עשויה לסייע בהערכה, חידוד, ויצירה של תיאוריה בתחומי מפתח של החקירה התקשורתית. מטרה משנית של הקורס היא התנסות בעיצוב שאלות מחקר כמו גם שימוש בכלי מחקר מגוונים שישמשו את המשתתפים במחקר עצמאי.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להתמודד עם נושא שטרם זכה למחקר אקדמי שיטתי
לחקור סוגיות בתקשורת בגישות היסטוריות, ספרותיות ותרבותיות
להכיר זיקות שבין דת לתקשורת
לזהות הבטים של תקשורת בטקסטים יהודיים קלאסיים
לזהות הבטים של תקשורת בהתנסויותיהם של יהודים לאורך ההיסטוריה
לחקור הבטי תקשורת בהתנסויותיהם של יהודים היום בהקשר היסטורי ותרבותי רחב

דרישות נוכחות (%) :

יקבע בסמוך לראשית הקורס

שיטת ההוראה בקורס: בהתאם לאפשרויות לאורך הסמסטר

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

יהודים ותקשורת, תשפ"א

1. שיעור פתיחה: במה מדובר?

חלק א': תקשורת בתנ"ך

2. על יונים ועורבים ועל יהודים וישראלים

3. תקשורת עם אלוהים: ממגדל בבל למנורת המשכן

-
4. מגילת אסתר I : גולה וקנון
5. מגילת אסתר II: המדיה באסתר
6. מגילת אסתר III: סיפור וזכרון, פולחן ומדיה

חלק ב': חז"ל וימי הביניים

7. הגדה של פסח: סיפור וזכרון, פולחן ומדיה
8. המשנה: בין אוראליות לכתב
9. תקשורת יהודית בין מזרח למערב
10. ווכחנות יהודית
11. רגמ"ה כרגולטור של התקשורת

חלק ג': יהדות זמננו

12. נושא חתך: הדרשה היהודית
13. וידיאו וטכסי מעבר יהודיים
14. הלכה וטכנולוגיות חדשות
15. חב"ד: פריצת תרבות המובלעת
16. אפידמיה ומדיה בחברה החרדית

חלק ד': יהודים כתקשורתנים וכחוקרי תקשורת

17. מרויטר עד שפילברג: היהודים ותקשורת ההמונים
18. מנורברט ווינר למארק צוקרברג: היהודים והמרחב הקיברנטי
19. אנומליות ישראליות: תשתיות, תכנים וטכנולוגיות תקשורת
20. פולמוס: יהדותו של מחקר התקשורת

חומר חובה לקריאה:

1. יהודים ותקשורת, תשפ"א

1. שיעור פתיחה: במה מדובר?

קריאה (להמשך הקורס): "אפידמיה ומדיה בחברה החרדית"

חלק א': תקשורת בתנ"ך

2. על יונים ועורבים ועל יהודים וישראלים

בראשית פרקים ז', ח'

ספר יונה

אוריאל סימון, יונה, הקדמה

3. תקשורת עם אלוהים: ממגדל בבל למנורת המשכן

בראשית, י', יא', א-ט
פרשנות על פרק יא' א-ט (ע"פ בחירה)
ג'יימס קוגל, *Bible the Read to How*, פרק 5
שמות פרק כה', כז, יח'-א'
Ethereal Interfaces

4. מגילת אסתר I: גולה וקנון

מגילת אסתר, מגילת רות, פרק א' שיר השירים
מנחם הרן, האסופה המקראית, 48-78
דף מקורות

5. מגילת אסתר II: המדיה באסתר

איניס, *Bias The*
כ"ץ, ולא תתורו
רומן יעקבסון

6. מגילת אסתר III: סיפור וזכרון, פולחן ומדיה

אדל ברלין, *Indroduction*
פרנק פולק, הסיפור במקרא, "עיצוב ומשמע"
שדסון, *work Holidays How*
יוסף ירושלמי, גלות (הכרות)

חלק ב': חז"ל וימי הביניים

7. הגדה של פסח: סיפור וזכרון, פולחן ומדיה

הגדה של פסח
"Why is this Book"
תבורי

8. המשנה: בין אוראליות לכתב

רה"ש, פרקים א-'
זוסמן, על קוצו של '
וולטר אונג, *Literacy and Orality*, פרק 3

9. תקשורת יהודית בין מזרח למערב

מנדלס ואדרעי, הדיאספורה המחולקת

10. וכחנות יהודית

דף מקורות
בלום קולקה ובלונדהיים, *Dispute of Traditions*

11. רגמ"ה כרגולטור של התקשורת

קריאה: גרוסמן, חכמי אשכנז
"חרם דרבנו גרשום" אנצ' תלמודית

חלק ג': יהדות זמננו

12. נושא חתך: הדרשה היהודות

The Standup Comedian as Social and Cultural Mediator
כלי תקשורת תרבותיים במעבר
דוגמאות מ-Sapersten Marc

13. וידיאו וטכסי מעבר יהודיים

ון גנפ, טכסי מעבר, או:
טרנר, האנתרופולוגיה של הפרפורמנס
שנדלר, *Videotape and God Jews*

14. הלכה וטכנולוגיות חדשות

רוזנברג, הפלאפון בסביבה החרדית
שטדלר וגולן, MCS
בלונדהיים וג'קסון, אינטרנט והלכה

15. חב"ד: פריצת תרבות המובלעת

שרונה פרל
בלונדהיים ו-כ"ץ

16. אפידמיה ומדיה בחברה החרדית

קריאה: תבוא הודעה

חלק ד': יהודים כתקשורתנים וכחוקרי תקשורת

17. מרויטר עד שפילברג: היהודים ותקשורת ההמונים

היהודים בסוכנויות הידיעות
גבלר, אימפריה משלהם

18. מנורברט ווינר למארק צוקרברג: היהודים והמרחב הקיברנטי

בן פיטרס, ווינר והאינטרנט הסובייטי
ג'ון פיטרס, *The gentiles by played part*

19. אנומליות ישראליות: תשתיות, תכנים וטכנולוגיות תקשורת

20. פולמוס: יהדותו של מחקר התקשורת

סימונסון ו-וויימן על לזרספלד ומרטון
סקאנל, *Contextualized Benjamin*

חומר לקריאה נוספת:
ראו אתר MOODLE

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 30 %
הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: